MÓN-TANCA

“Món-tanca” és una edició de sis diaris que, conjuntament, componen una exposició fotogràfica. Cada diari conté una peça individual.

Cada publicació proposa dos modes de lectura: la lectura lineal que ofereix qualsevol diari, i una lectura mural que permet observar la relació de cada projecte amb l’assaig escrit pel col·lectiu Enmedio.

Quan el despleguis, podràs construir tu mateixa una fotografia de grans dimensions per una banda, i un pòster amb els continguts de tots els projectes per l’altra.

Aquests sis diaris contenen l’exposició completa.
Agafa’ls: són gratuïts, fes que circulin lliurement pel Món-tanca.

Si vols els altres cinc exemplars disponibles en català, castellà i anglès, posa’t en contacte amb l’ICIP (icip@gencat.cat).

Instruccions de muntatge

1

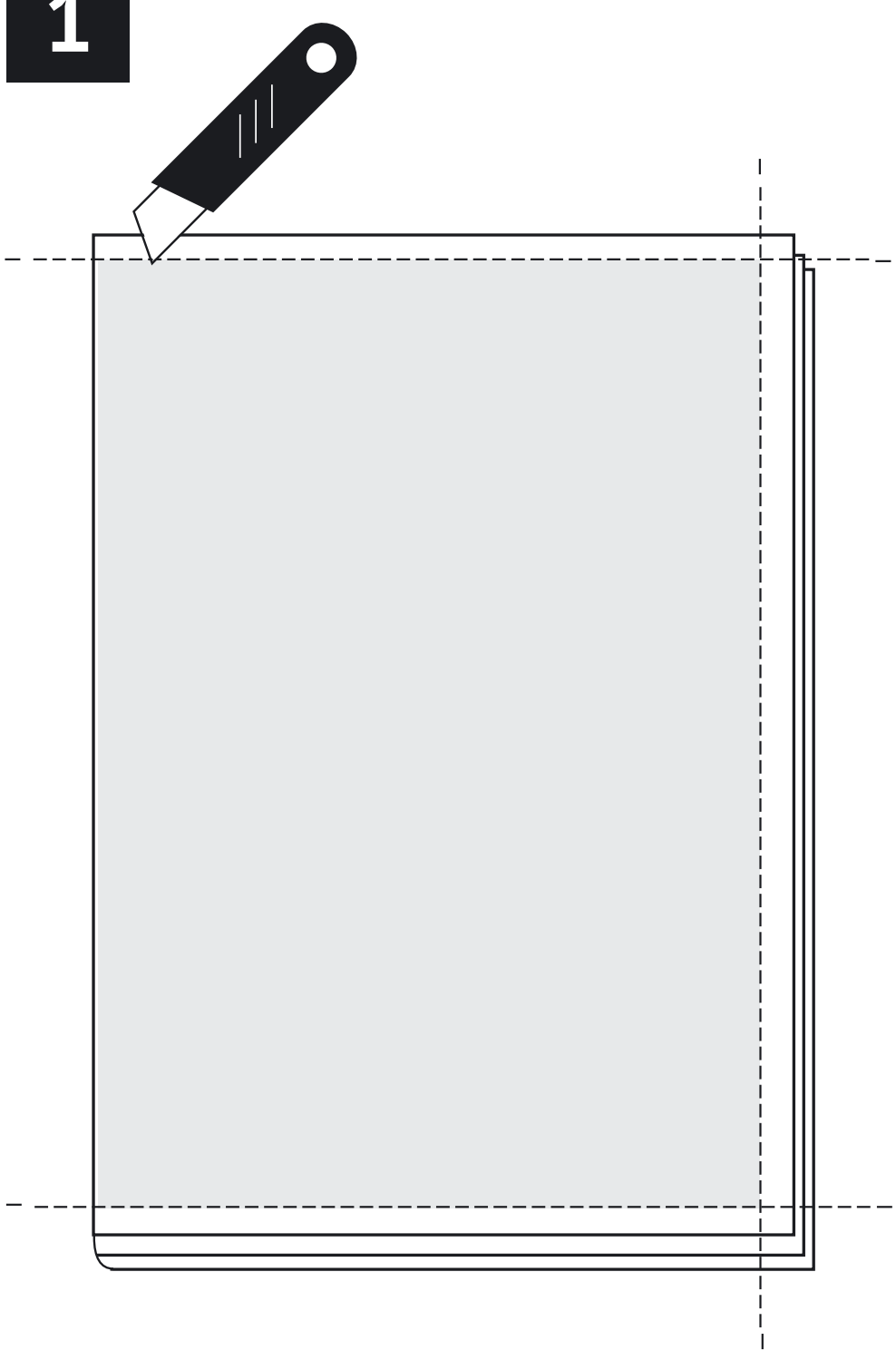

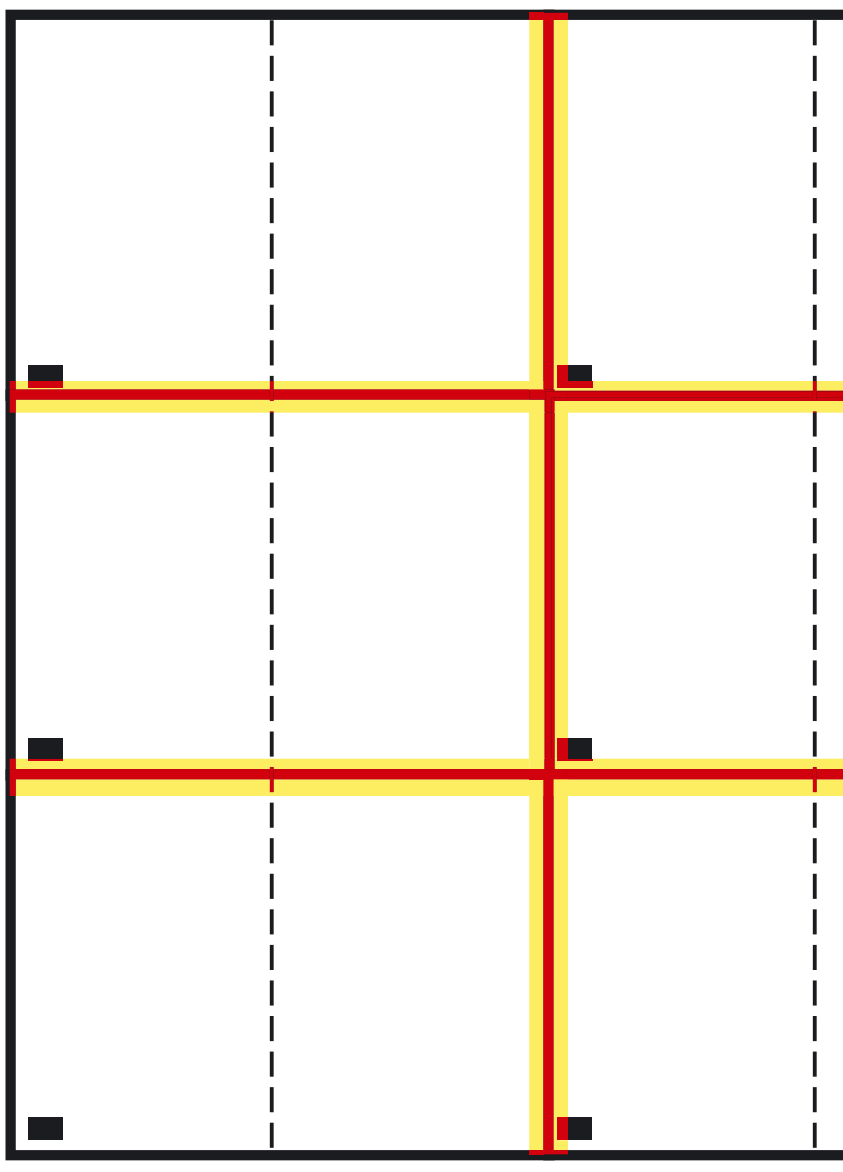

1

Palestinian Avatar
The Bil'in Friends of Freedom and Justice, 2010

NCA

Aquesta publicació està registrada sota la llicència **Creative Commons CC BY-NC-SA 4.0**
Exceptuant les següents fotografies enregistrades sota Copyright pels seus autors:

Pàgina 7, Tanca de Melilla, © Colón/MeMo. **Pàgina 9,** Fluchthelfer.in , © Peng! Collective. **Pàgina 11**, No Mad Makers, © Jan Willem Groen. **Pàgina 13,** Víctimes de la frontera exterior de la UE © Patryk Witt / The Center for Political Beauty. **Pàgina 26**, Lliurament de premis Ordre del Mèrit de la Unió Europea © Paul Wagner. **Pàgina 30**, It Works © Jan Willem Groen. **Pàgina 32** Mur de víctimes a la frontera exterior de la UE, les creus blanques d'avui. Bulgaria. © Patryk Witt / The Center for Political Beauty.

Sota llicència **Creative Commons CC-BY-NC. Pàgina 9**, Transborder Immigrant Tool Project, autors: Electronic Disturbance Theater 2.0/b.a.n.g. lab, Brett Stalbaum, Micha Cardenas, Amy Sara Carroll, Elle Mehrmand, and Ricardo Dominguez. **Pàgina 17** Avatar Palestí, autor: Oren Ziv / Activestills.org. **Pàgina 24**, Transborder Immigrant Tool, autor : Electronic Disturbance Theater. **Pàgina 28** Manifestació pels refugiats de Lampedusa, autor: Rasande Tyskar. **Pàgina 34** Avatar Palestí, autor: Oren Ziv / Activestills.org.

DL: B 12131-2017

Foto: José Colón/MeMo

MÓN-TANCA

El món s'ha fet tanca. Una gran tanca feta de moltes altres tanques. Tanques de taulons, tanques de filferro, tanques fetes de materials metàl·lics molt resistents. Tanques dures, tanques toves. Algunes tanques són tan toves que no arriben a ser ni tan sols físiques; les portem instal·lades al cervell i només ens deixen veure una part del món. Són prejudicis, concepcions, estigmes. També hi ha tanques boniques, tan boniques que ningú diria que són tanques. Tanques precioses que reprimeixen els nostres actes sense que, amb prou feines, ho notem. Aquestes tanques disminueixen la seva presència per augmentar la seva eficàcia; no les veiem, la seva bellesa ens cega, però no ens deixen passar. També hi ha tanques publicitàries, tanques de grans dimensions que veiem des de la finestra de casa o quan passegem pel carrer. Són tanques que mostren mons de somni i amaguen altres mons que ningú vol veure. En una vinyeta de còmic d'El Roto, una mare i un nen caminen agafats al costat d'una tanca de filferro. El nen pregunta a la mare què hi ha a l'altra banda, i la mare respon que el mateix que a la seva. "I llavors, per què la posen?", demana el nen; i la mare, impertèrrita, contesta "perquè creguis que hi ha alguna cosa més". Aquesta vinyeta conté una gran veritat.

Qualsevol tanca funciona sempre en dos sentits: repel·lir i protegir. Repel·lir els indesitjats i protegir els altres. Si ets un dels indesitjats, la teva experiència subjectiva de la tanca estarà sempre unida a les guerres, la fam, les crisis internacionals. Si ets un dels altres, la tanca significarà només seguretat. Quan un indesitjat aconsegueix saltar les tanques instal·lades a les fronteres, es troba més tanques: tanques que exclouen, tanques que condueixen a la clandestinitat, a l'explotació, a l'amenaça contínua, al racisme. Moltes d'aquestes tanques les aixequen els estats al llarg del seu territori nacional i les paguem nosaltres amb els impostos. D'altres, però, les construeixen empreses privades amb els seus diners i per als seus interessos propis. De vegades, els estats i les empreses uneixen esforços per alçar tanques que fan servir per moure els diners en la direcció que més els convé a tots dos. I fan el mateix amb les persones: passeu per aquí, circuleu, atureu-vos... De vegades, les tanques delimiten límits fronterers i, d'altres, trossos de terra aliens a qualsevol tutela jurídica. Autèntics camps de concentració per a indesitjats on queden suspesos tots els drets. Aquest tipus de tanca és cada cop més present al Món-tanca. El Món-tanca necessita delimitar cada cop més zones d'excepció i mantenir-les així durant un temps indefinit. *Excepció perpètua*. El Món-tanca també està fet d'oxímoron.

Les tanques publicitàries i la majoria dels polítics no parlen mai del Món-tanca. Ells parlen d'altres coses: de globalització, per exemple. Un sistema que, segons diuen, no té gaires complicacions; un fet que contrasta, i molt, amb el que ens expliquen les vides quotidianes dels desplaçats per aquesta mateixa globalització. El preu per desplaçar-se al Món-tanca és variable. A algunes persones els costa poc; a d'altres, però, els suposa la vida. Aquesta variació depèn principalment del lloc de naixement. Si ets britànic, per exemple, a dia d'avui pots visitar més

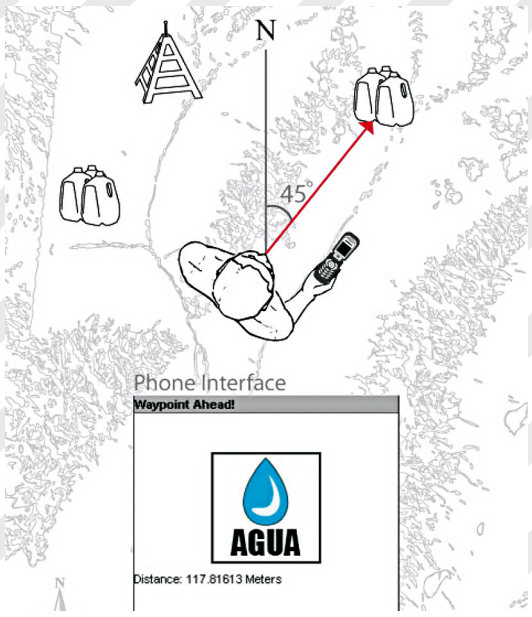

Demo de l'eina Transborder Immigrant Tool per localitzar aigua i quezviures.

Fotograma del vídeo www.Fluchthelfer.in on s'explica com convertir-te en un agent d'escapament ajudant a una persona a creuar la frontera.

de 160 països sense visat; si ets iraquià, 46 i prou. L'única cosa que es desplaça pel Món-tanca sense cap problema són els diners: no hi ha tanca que valgui, ni dura, ni tova, ni externa, ni interna. De fet, són justament els diners la raó per la qual hi ha el Món-tanca, perquè puguin desplaçar-s'hi sense impediments, i perquè, en fer-ho, produeixin més diners. Per aquest motiu, el Món-tanca és un món tan paradoxal, ja que, perquè l'economia flueixi sota els paràmetres del seu paradigma liberal absolut, necessita un paradigma igualment absolut de control estatal i policial.

Definitivament, al Món-tanca la seguretat és més important que la pau. D'aquí el control constant dels cossos desplaçats per la seva superfície. Tecnologies digitals, escàners òptics, aparells biomètrics; el Món-tanca s'estén i multiplica els sistemes de control per tota la seva superfície amb la intenció de classificar i ordenar els cossos que hi transiten. Aquests cossos es denominen ciutadans, turistes, estrangers, immigrants, refugiats, enemics o terroristes segons com i on els classifiqui el Món-tanca. La jerarquia que estableix aquesta classificació fa del Món-tanca un lloc on s'entremesclen de manera inextricable allò que és democràtic i totalitari, arbitrari i jurídic, concentracional i penitenciari, protecció i brutalitat en l'exponent més gran que sigui possible imaginar. De vegades algun cos no accepta la condició ni el lloc que li ha estat assignat al Món-tanca. En aquests casos, hi ha un curtcircuit, una interrupció en el funcionament del Món-tanca. Les experiències que aquí presentem són, de fet, exemples d'aquestes interrupcions. Cossos que no accepten les categories que els han estat assignades. Persones i grups que es neguen a prendre possessió de les parcel·les que el Món-tanca els ha reservat. Les seves maneres d'actuar representen, a parer nostre, exemples il·lustratius de subversió contra la categorització i el control aplicat a tots nosaltres al Món-tanca i pel Món-tanca.

Definitivament, al Món-tanca la seguretat és més important que la pau.

Això passa, per exemple, amb el *Transborder Immigrant Tool* [6]. Quan l'Electronic Disturbance Theater desenvolupa aquest dispositiu tecnològic capaç de donar resposta a les necessitats dels que intenten passar la tanca que separa Mèxic dels Estats Units, ho fa perquè sap que aquest compartiment del Món-tanca és una autèntica reserva de mort. En aquesta frontera per la qual es mou diàriament un intercanvi comercial de més de mil milions de dòlars, la tanca està feta de filferro espinós i de desert. Aquesta tanca-desert és la necròpolis de milers de persones classificades pel Món-tanca com a immigrants il·legals. Autèntics sobrants del Món-tanca. Si véns del costat dolent del filat, el desert és la mort. Això provoca, entre altres coses, que l'altre costat, el bo, sigui cada vegada més cobejat. I és que la mort al Món-tanca, lluny d'afeblir l'economia, la referma, la fa pujar. La mort és un gran negoci al Món-tanca. I el funcionament d'aquest negoci demana un suport tecnològic complex.

Enmig del desenvolupament incessant de noves tecnologies destinades a efectuar tot tipus d'operacions de selecció, detecció, localització, identificació i, finalment, execució, el *Transborder Immigrant Tool* funciona com un interruptor de mort. Aquest equip de supervivència tan senzill, elaborat amb deixalles tecnològiques del Primer Món, desafia el complex entramat tècnic que fa del Món-tanca un espai en vigilància contínua. Vigilància aèria, vigilància terrestre, videovigilància. *L'Electronic Disturbance Theater* fa servir els mateixos mitjans de localització i control que condueixen a la mort milers de persones cada any per ajudar-les a evitar aquest destí assignat. Una cosa així suposa un gran desafiament al Món-tanca, ja que el seu funcionament es basa, precisament, a compartimentar-ho tot, a assignar un lloc concret a cada un de nosaltres i a vigilar que no ens en sortim. Accions com aquesta o com les que duen a terme els *Fluchthelfer.in* [5] (agents d'escapament) a la frontera del sud d'Alemanya, ens ensenyen a revertir el que ens empeny cap a l'interior dels nostres propis compartiments. És a dir: ens ajuden a escapar de la nostra pròpia reclusió.

La reclusió en categories és el que fa que agafin vida fenòmens socials com la intolerància o la violència. Des de dins d'una categoria, és fàcil que vegem

Al costat del campament de refugiats de Moria hi ha un campament informal anomenat Olive Grove Camp. Va ser allà on No Mad Makers va començar els seus tallers amb els refugiats a Grècia.

les altres com a responsables de totes les desgràcies que vivim. Un "nosaltres" segur de les seves pròpies veritats es fa fort dins de la presó de les categories. Veritats racistes, nacionalistes, veritats fonamentalistes religioses o de qualsevol altre tipus sorgeixen llavors reivindicant més protecció, més seguretat. I aquesta reivindicació reforça les tanques del Món-tanca. Per contra, quan ajudem una persona a passar una frontera, com fan els *Fluchthelfer.in* o, dit d'una altra manera, quan ajudem algú a escapar de la categoria en què es troba atrapat, el que fem és desgastar el setge que ens separa els uns dels altres. Obrim esquerdes al Món-tanca.

El que persegueix el Món-tanca no és tant governar, sinó administrar i controlar. I els seus mètodes de control no tracten tant de mantenir l'ordre, sinó de dirigir el desordre que el mateix Món-tanca provoca. Com més desordre, més beneficis li suposa. Per aquest motiu, les excepcions com una guerra o un camp de refugiats deixen de ser-ho i passen a convertir-se en estats permanents dins del seu domini. Al Món-tanca no hi ha res passatger, tot ha arribat per quedar-s'hi i, com més temps, millor. Les guerres que hi ha dins seu no són guerres que puguin ser guanyades o perdudes; no es tracta d'això. Una de les finalitats de la guerra al Món-tanca és crear més "seguretat", és a dir: més tanca. El paradigma de seguretat del Món-tanca implica que cada conflicte social que hi hagi al seu si reforci el seu poder i faci més alta i més forta la tanca. Això és evident quan parlem de terrorisme. Com més convençuts estem que hi ha terroristes a l'aguait, més tanques alça el Món-tanca.

En aquest sentit, podríem dir que el Món-tanca exhibeix una funció i en fa una altra. Exhibeix protecció davant els perills que els mitjans de comunicació mostren diàriament, però el que produeix en realitat és un estat d'excepció normalitzat, que és la característica principal del seu (des)ordre. Per això, quan persones com les dissenyadores de *No Mad Makers* [3] se surten del camí que el Món-tanca els ha traçat (en el seu cas, treballar com a dissenyadores en una empresa comercial) i es traslladen a un camp de refugiats amb la intenció d'aplicar-hi tot el seu coneixement, el que fan en realitat és atacar els fonaments mateixos d'aquest món. A diferència d'aquells altres creadors que dediquen els esforços a dissenyar un ventall molt ampli d'elements creatius perquè la condició d'excepció es perpetuï, el que fan aquestes noies confeccionant bosses de viatge per a refugiats és rebel·lar-se contra la condició mateixa de perpetuïtat. A diferència de les Better Shelter, les cabines dormitori dissenyades per Ikea per assegurar la permanència dels refugiats en els camps, les bosses de *No Mad Makers*, fetes amb materials reciclats de les llanxes i armilles salvavides que fan servir aquests mateixos refugiats, actuen en sentit contrari: els ajuden a sortir-ne. Dissenyar una cosa així és deixar de veure el cos com una mercaderia susceptible de ser rebutjada en qualsevol moment; és esborrar de terra les línies que ens separen al Món-tanca.

> *El que persegueix el Món-tanca no és tant governar, sinó administrar i controlar.*

Si preguntéssim a la gent quina és la tanca més famosa de tots els temps, segurament ens dirien que el mur de Berlín. La raó per la qual tots coneixem tan bé aquesta tanca és perquè n'associem la caiguda al somni d'un món sense fronteres.

No obstant això, parafrasejant un poeta francès, res no s'obre sinó és per tornar-se a tancar. Més que un somni, el que la caiguda del mur de Berlín representa és, en realitat, la inauguració d'un malson: el malson del Món-tanca. Si el somni d'un món obert i sense

La creu sostreta per The Center for Political Beauty del memorial en record al les persones que van morir en intentar creuar el mur de Berlín durant la guerra freda reapareix a la Muntanya Gurugú, el Marroc, sostinguda grup de joves malians. Foto: Patryk Witt / The Center for Political Beauty

fronteres va oferir durant dècades grans beneficis econòmics a empreses i governs, el malson del Món-tanca, amb els seus estats fortificats, els seus camps de refugiats i els seus centres d'internament per a immigrants i terroristes, pretén recaptar molt més en aquest nou mil·lenni. Perquè, a diferència del mur de Berlín, capaç només de separar dues parts entre si (est i oest; socialista i capitalista), el Món-tanca ho separa tot i tothom. I ho fa, precisament, recolzant-se en la idea que la separació, les fronteres, les tanques, són cosa del passat. D'un passat que va acabar amb la caiguda del mur de Berlín. Al Món-tanca, com més antiguitat "museística" adquireix un concepte, amb més força actua en el present. Com més es converteix un signe com el mur de Berlín en una dramatització memorial i commemorativa, més i més murs s'erigeixen per tot arreu.

Més que un somni, el que la caiguda del mur de Berlín representa és, en realitat, la inauguració d'un malson: el malson del Món-tanca.

La frontera del sud d'Europa, sense anar més lluny, és a dia d'avui un mur molt més gran i més militaritzat del que ho va ser mai el mur de Berlín. Aquest "cinturó de seguretat enfront de la immigració" s'ha anat militaritzant en els últims anys gràcies a sistemes de vigilància molt complexos responsables, entre moltes altres coses, de la tragèdia de Lampedusa, en què van morir centenars de persones en només un mes. Per això ens sembla tan important la intervenció del grup *The Center for Political Beauty* [2] . Quan, durant el vint-i-cinquè aniversari de la caiguda del mur de Berlín, aquests nois es van apropiar de les creus commemoratives dels que van morir mentre intentaven passar-lo durant el període de la guerra freda i les van traslladar a la tanca de la frontera del sud d'Europa, van dur a terme un acte que mereix ser tingut en compte. Amb aquest acte de resignificació tan simple ens desperten de cop del somni d'un món obert i pacífic, i ens mostren el paper que exerceixen els signes històrics al Món-tanca: ocultar i normalitzar la brutalitat de les seves operacions.

Aquesta brutalitat no sempre és física i manifesta. Quan algú s'enfronta amb la violència sistèmica de les tanques físiques i aconsegueix arribar amb vida a un altre compartiment del Món-tanca, no té la supervivència garantida, ni de bon tros. Una altra violència, altres tanques apareixen llavors per mantenir els nouvinguts marginats de la comunitat local. Aquestes tanques no es veuen; són tanques internes. Patrons de comportament, regles no escrites, prejudicis i actituds que operen en la societat local com a principis orientadors en la relació amb l'estranger. Les tanques internes, com la resta de tanques, actuen també diferenciant legal d'il·legal i definint qui pot viure en aquella zona i qui no. Aquest pas de la tanca física a la tanca interna fa que el control de l'espai sigui més discret i interactiu, però no per això menys efectiu. Idees, opinions, cultura són els canals pels quals transiten i actuen aquestes tanques. D'alguna manera, són el complement subjectiu de les relacions de desigualtat econòmica que formen el conjunt del Món-tanca. Els que hi topen les perceben com a rebuig, com a discriminació social basada en el supòsit que hi ha algun tipus de diferència ontològica entre els locals i els nouvinguts que comparteixen un mateix territori.

El carrer Große Freiheit a Sant Pauli (Hamburg) va ser el primer lloc escollit per enganxar els pòsters dels Beatles de Lampedusa, a tocar de la sala on actuaven els Beatles i d'on residien els refugiats. Große Freiheit significa Gran Llibertat, el carrer amb el nom més apropiat per a l'ocasió. Foto: Enmedio

Quan els membres del col·lectiu Enmedio vam traslladar el nostre *"Taller de Acción Fotográfica"* [4] fins a la ciutat alemanya d'Hamburg amb la intenció de donar un cop de mà als refugiats africans nouvinguts de Lampedusa, el que vam trobar just baixar del tren van ser tanques internes; infinitat de tanques internes. Una forma habitual d'actuació d'aquestes tanques és assignant privilegis i restriccions als diferents habitants d'un mateix espai. Aquesta assignació diferencial s'explicita, de vegades, fins i tot en la mateixa legislació del lloc, que s'escuda en coses tan ambigües com la "protecció de la cultura". Les persones amb qui ens vam reunir al campament improvisat al centre del barri de St. Pauli, se sentien excloses de pràcticament qualsevol activitat social. No podien caminar lliurement per la ciutat sense risc de ser deportades, no podien treballar i no tenien assistència mèdica. Associats a normes culturals "diferents", els mitjans de comunicació els presentaven cada dia com a autèntiques amenaces a la cultura local capaces, deien, de "dissoldre la comunitat a la qual acabaven d'arribar". I, per descomptat, aquest relat disposava l'opinió pública a favor de l'exclusió dels refugiats africans. Aquesta manera de fustigar i culpar una part de la població, mentre es recorda a l'altra que s'està vetllant per la seva seguretat, és una de les tàctiques de control més i més ben usades pel Món-tanca. Precisament així, d'aquesta manera, és com s'assigna, per exemple, el grau de ciutadania entre els habitants: ciutadà de primera, ciutadà de segona, no-ciutadà.

Gran part de l'eficiència de les tanques dures resideix en la seva ostentosa visibilitat, l'eficàcia de les tanques toves depèn més aviat del contrari: que no es vegin.

La producció i distribució d'uns cartells publicitaris amb les cares de diverses d'aquestes persones relacionades amb una procedència diferent de la seva i amb un signe cultural (*dels Beatles*) molt diferent també d'aquests altres signes amb els quals eren relacionades en els mitjans de comunicació, va ser el nostre intent per revertir la lògica diferencial que prescriu qui pot i qui no pot viure al Món-tanca. Vam fer servir el signe cultural dels *Beatles* perquè, en el seu dia, ells també van ser immigrants en aquesta ciutat, i perquè, a dia d'avui, el seu nom representa un gran impuls a la gentrificació del barri de St. Pauli. Si una gran part de l'eficiència de les tanques dures resideix en la seva ostentosa visibilitat, l'eficàcia de les tanques toves depèn més aviat del contrari: que no es vegin. Per això vam decidir fer una cosa tan vistosa com aquests cartells per cridar l'atenció i intervenir sobre tota aquesta producció de categories dedicades a l'àrdua tasca de separar la població *autòctona* de la població *immigrant*; tot aquest ordre simbòlic que relaciona els immigrants amb la il·legalitat. Com mostra aquest exemple, el pla estratègic amb què el Món-tanca manté el seu poder és força senzill. Consisteix principalment a obstaculitzar la circulació dels considerats sobrants, a convertir-los en un espectacle mediàtic capaç de crear una

Disfressat de na'vi un jove palestí desafia la construcció de la tanca a Bil'in, Cisjordània. Foto: Oren Ziv / Activestills.org.

opinió pública favorable al control i, llavors, seguir ampliant els beneficis del negoci de la seguretat. Hi ha milers d'exemples en què s'aplica aquest pla estratègic, però sens dubte n'hi ha un que destaca per sobre de tots: la tanca d'Israel.

> *Estat d'emergència permanent, l'estat ideal del Món-tanca: la seva naturalesa.*

En aquest petit tros del Món-tanca, s'aprecia a la perfecció tot el seu sentit. És aquí on el Món-tanca desplega totes i cadascuna de les seves tanques. En aquest autèntic laboratori de tecnologies de control, es perfeccionen les tàctiques polítiques, militars i demogràfiques que garanteixen el futur del Món-tanca. Construïda amb l'excusa d'un "estat temporal d'emergència", la tanca d'Israel és, a dia d'avui, permanent. *Estat d'emergència permanent*, l'estat ideal del Món-tanca: la seva naturalesa. Sota aquest estat, el Món-tanca amplia la seva capacitat material, simbòlica i psicològica. En suspendre la idea mateixa d'una possible solució al conflicte, el Món-tanca prolonga els beneficis que n'obté. Suspendre tota possibilitat de solució a un conflicte vol dir que tota la resta quedi en suspens també: la llei, la responsabilitat política, els drets humans. Això és el que vol dir, exactament, "estat d'emergència permanent": intensificar la violència que pretén repel·lir i generar, amb això, la necessitat de més control, de més tanca. En un estat així, la violència està sempre justificada per la necessitat de protecció. D'alguna manera, el Món-tanca produeix individus que li reclamen protecció contra el mateix Món-tanca.

D'una banda, el Món-tanca fa referència contínua a l'excepció, a la urgència i a una figura fictícia de l'enemic; de l'altra, treballa produint aquesta mateixa excepció, urgència i enemic fictici. Els palestins són els enemics ficticis dels israelians en aquest racó del Món-tanca. Sota una vigilància militar que busca immobilitzar i atomitzar-los, els palestins es veuen envoltats pels dominis tancats i hostils d'uns veïns que, d'una manera o altra, volen fer-los desaparèixer. Tancat l'espai i atomitzada la seva estructura comunitària, la geografia social dels palestins es torna en un lloc estrany i hostil en què la vida comença a ser inimaginable. Potser va ser per aquest motiu pel qual els nois de *The Bil'in Friends of Freedom and Justice* [1] van dur a terme una acció com la d'Avatar a Palestina, perquè per a ells habitar al Món-tanca no consisteix a bregar amb una vida difícil, sinó més aviat a bregar amb una mort violenta i pràcticament segura. És com si intuïssin que actuar com ho van fer davant de les càmeres de televisió –les mateixes que els estigmatitzen a diari– fos l'única manera de sobreviure en una situació com la seva, que només enfrontant-se a la tanca que els fa ser qui són, només deixant de representar el paper que es veuen forçats a representar cada dia, fos la manera de trobar una força capaç encara de mantenir-los amb vida. Si hi parem atenció, ens adonarem que el Món-tanca funciona i es fa fort només mitjançant la divisió, la separació i la classificació dels habitants. Per això, sempre té l'objectiu principal de garantir que no s'estableixin tècniques, experiències o relats compartits capaços de fer front a la partició que imposa. Aquesta petita publicació i les accions que s'hi descriuen són, a parer nostre, el prospecte d'un possible antídot contra l'eficàcia dissociativa del Món-tanca. Tant de bo ho siguin també per a tu.

Enmedio, maig 2017
www.enmedio.info

1

Palest
The B

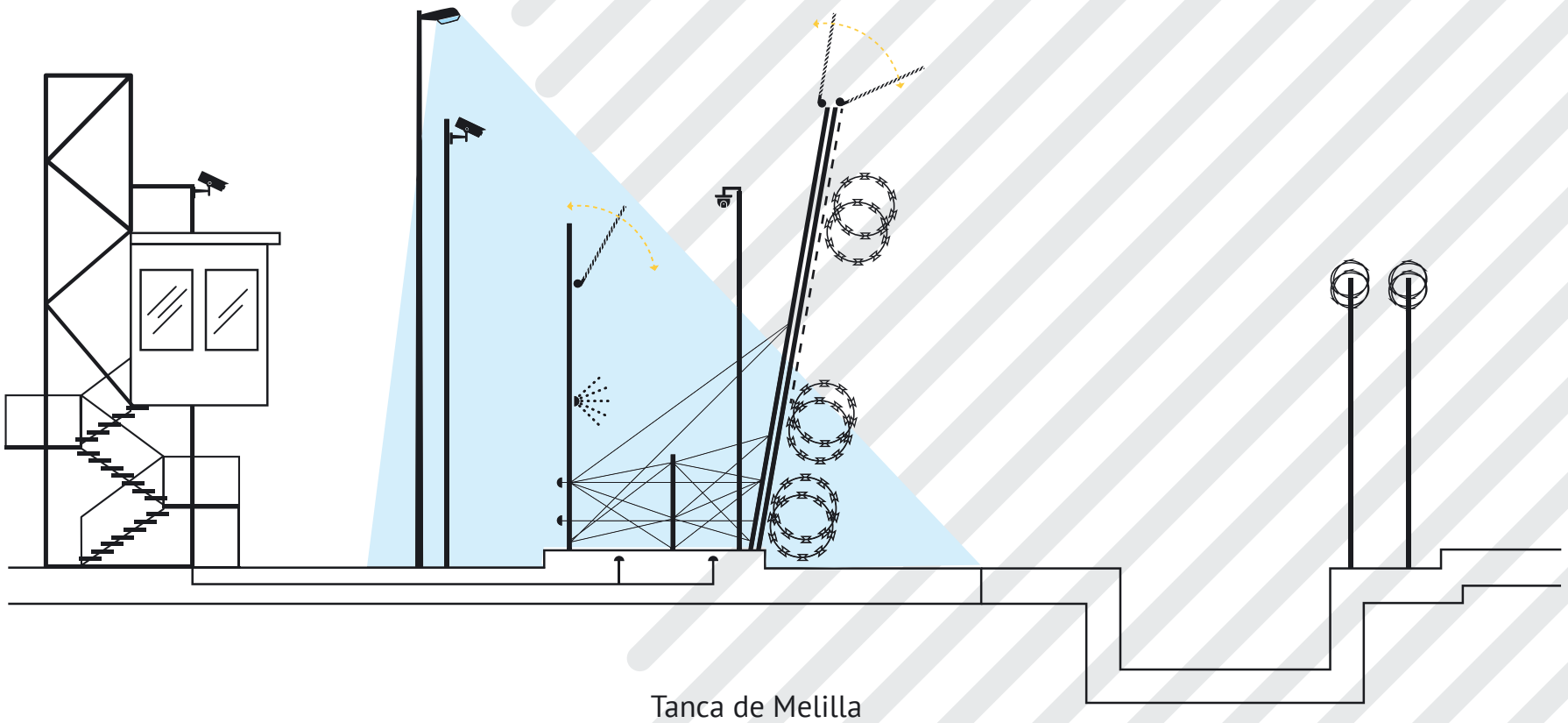

Tanca de Melilla

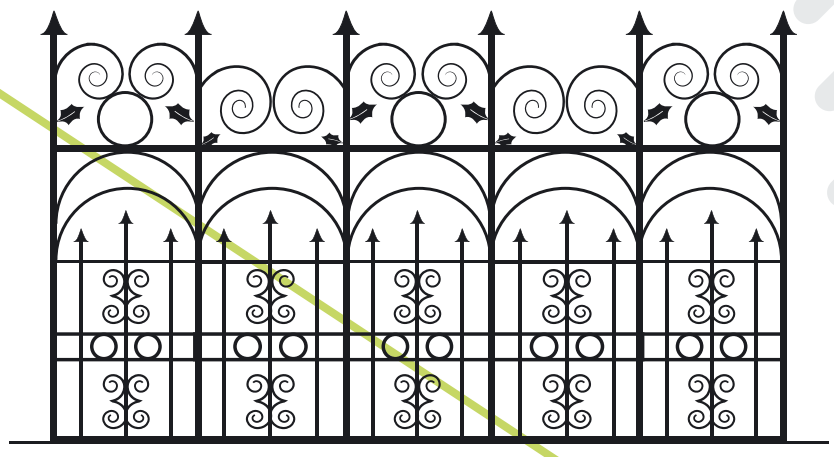

Tanca ornamental

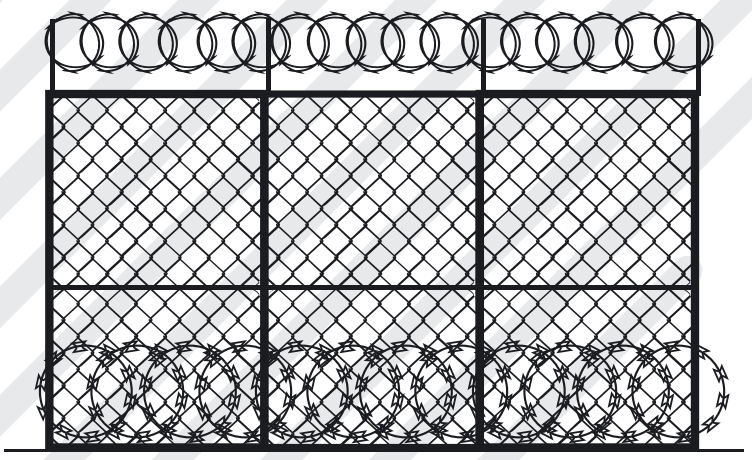

Tanca d'Hongria

Empremta dactilar

Documentació

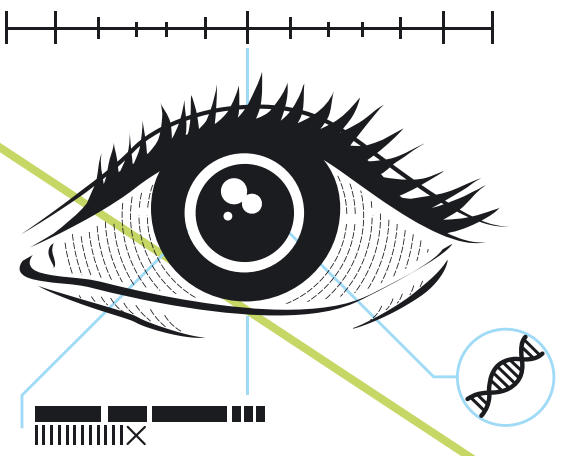

Identificació biomètrica

TANQUES TOVES

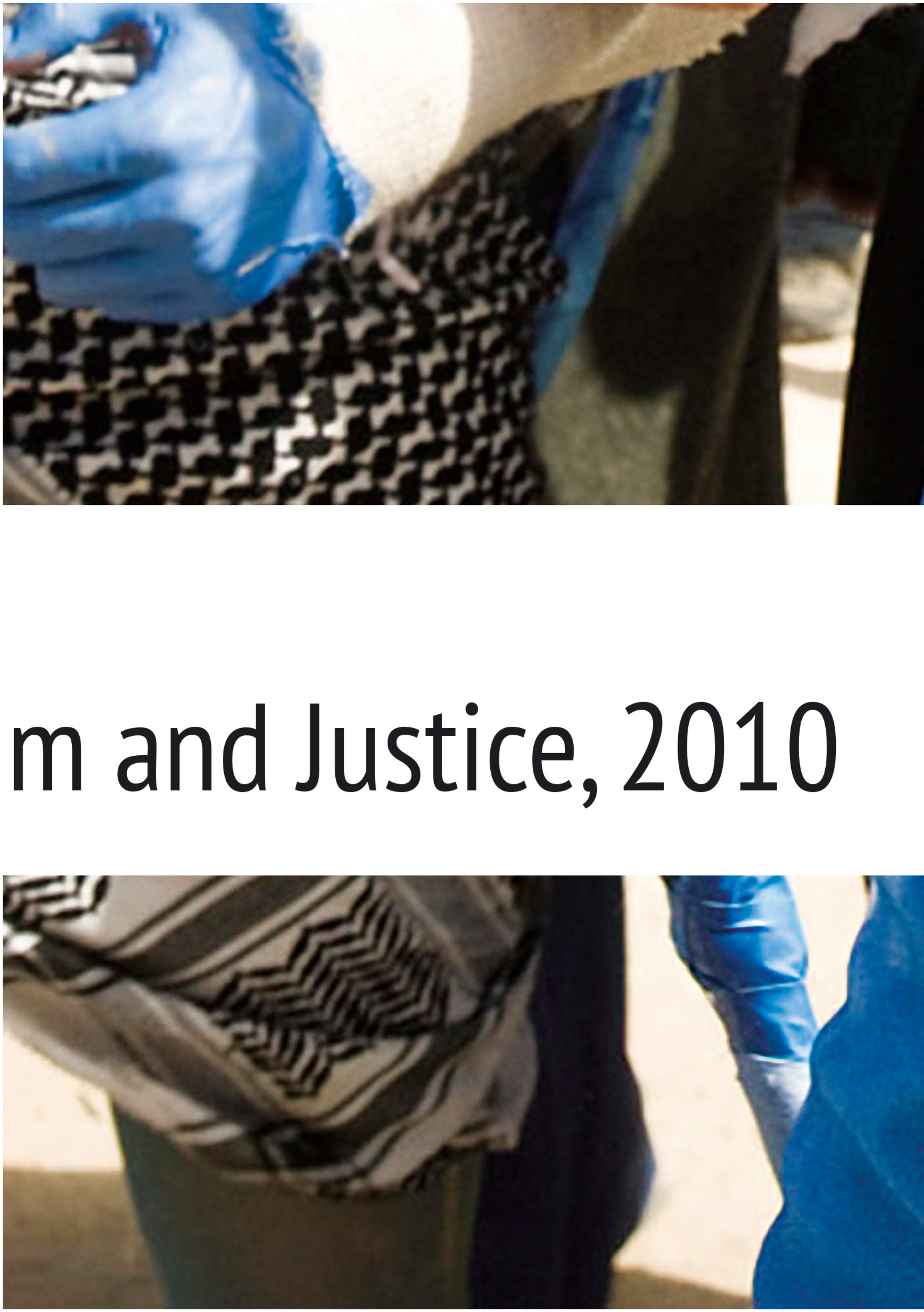

m and Justice, 2010

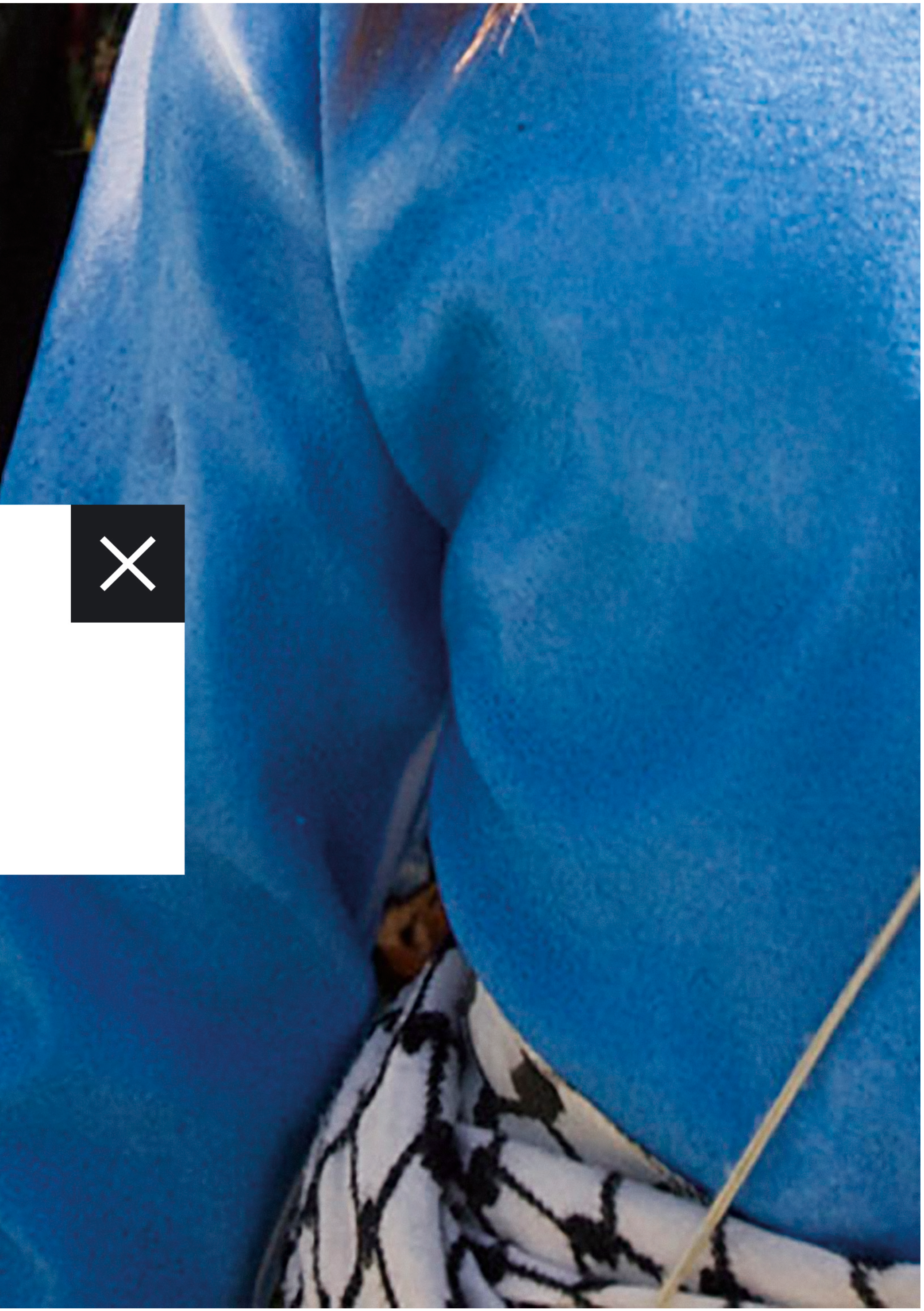

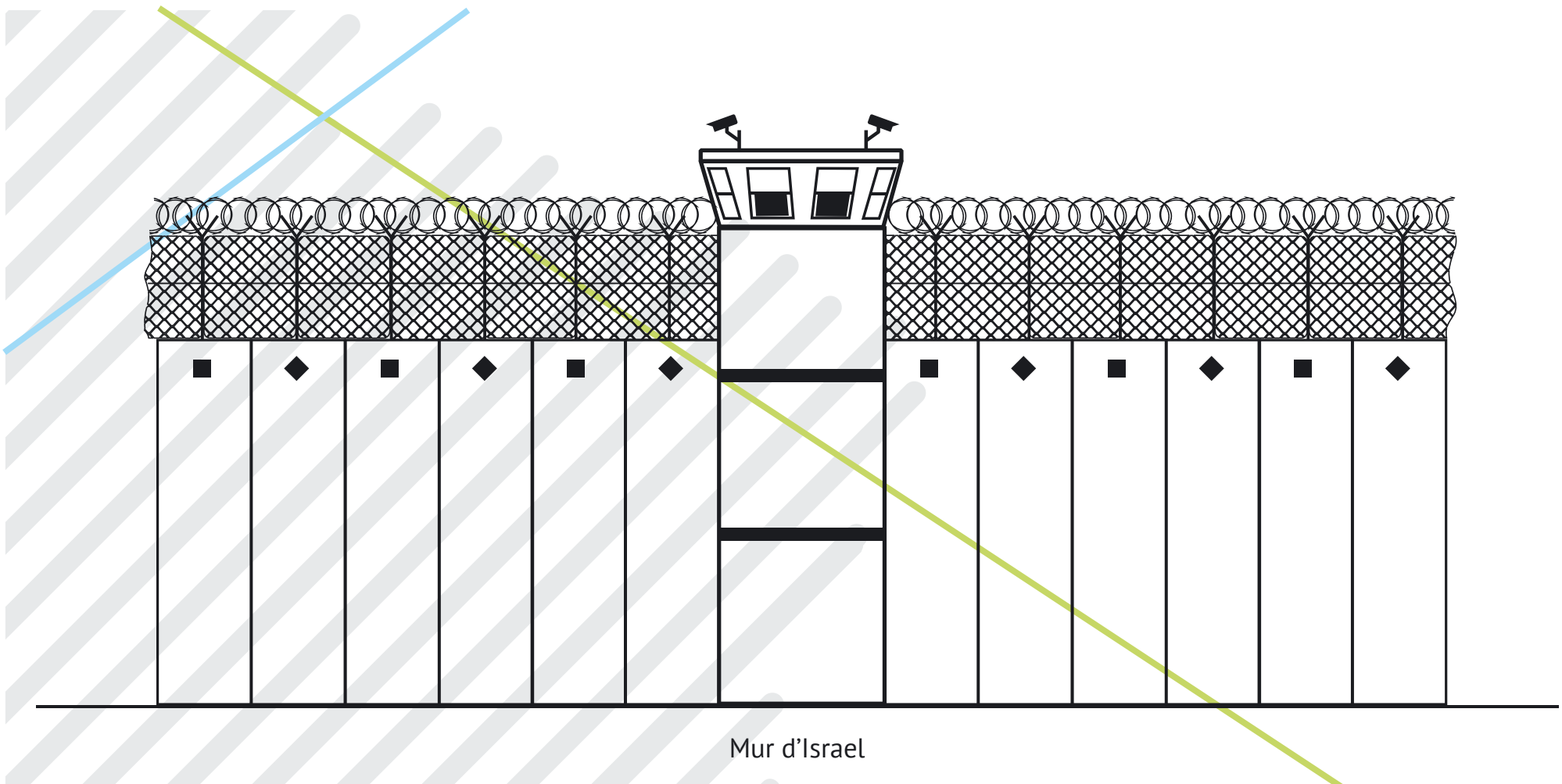

Mur d'Israel

TANQUES DURES

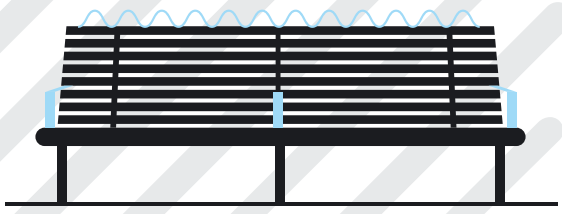

Mobiliari urbà hostil

Tanca mòbil

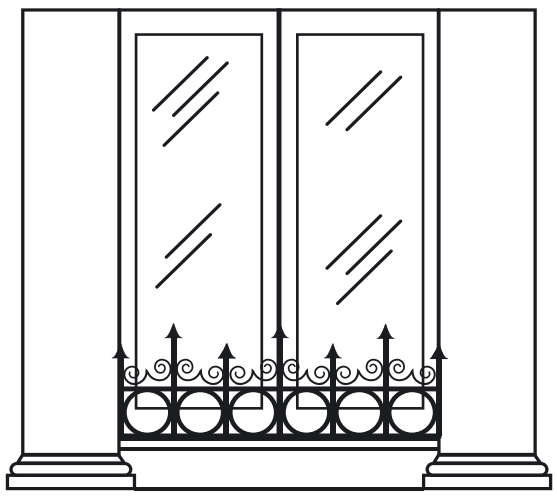

Tanca dissuasòria o bella tanca

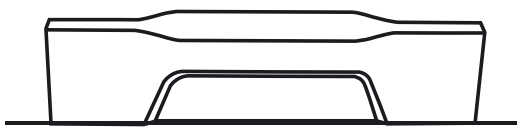

Mobiliari urbà hostil

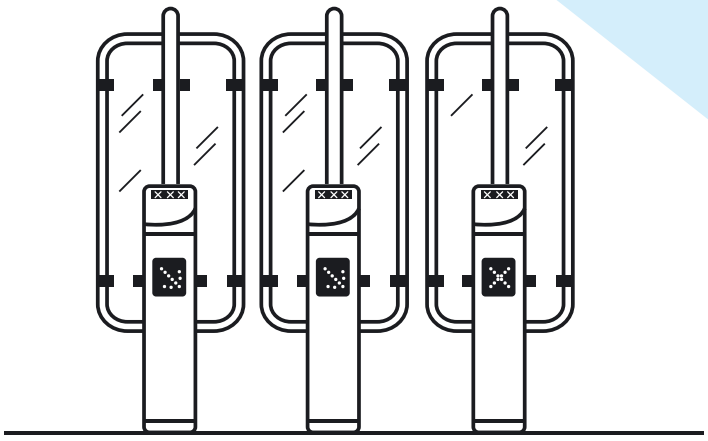

Barreres de control d'accés

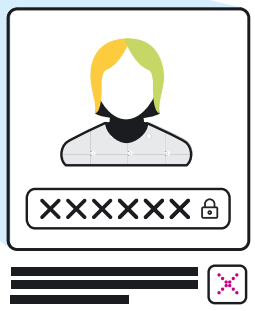

Codi d'autenticació

tinian Avatar

il'in Friends of Freedo

Foto: EDT

6 Transborder Immigrant Tool
Electronic Disturbance Theater, 2009

El Transborder Immigrant Tool és un programari instal·lat en un telèfon mòbil de baix cost que funciona amb tecnologia de geolocalització. Aquest dispositiu és molt útil per a les persones migrants que el fan servir, ja que els ajuda a orientar-se en el desert que separa Mèxic dels Estats Units, i els mostra rutes i camins més segurs. Aquesta petita aplicació és capaç també de localitzar recursos bàsics per a la supervivència, com aigua i menjar. El Transborder Immigrant Tool és mantingut per una xarxa de grups i activistes que operen al mateix desert amagant queviures i altres moltes coses com enregistraments poètics, per fer el trajecte menys hostil a les persones que el travessen. L'any 2010, el Transborder Immigrant Tool va ser intervingut per l'FBI, que va investigar un dels membres de l'Electronic Disturbance Theatre, l'artista i professor de la Universitat de San Diego, Ricardo Dominguez. El procés legal va durar anys i, al final, tot i que no va prosperar, va aconseguir coartar en gran mesura l'ús d'aquest dispositiu. Alhora, l'escàndol mediàtic relacionat amb aquest incident va provocar un ampli debat en l'opinió pública sobre la seguretat ciutadana.

L'Electronic Disturbance Theatre és un petit grup d'artistes i activistes cibernètics dedicats a desenvolupar la teoria i la pràctica del que ells anomenen desobediència civil electrònica. Inspirats en la tradició de l'acció directa noviolenta i la desobediència civil, agafen en préstec les seves tàctiques d'intervenció i bloqueig i les apliquen al món digital.

El mur, d'uns 4,5 metres d'altura, inclou tres barreres de contenció, il·luminació d'intensitat molt alta, detectors de moviment, sensors electrònics i equips amb visió nocturna connectats a la policia fronterera nord-americana. Aquest dispositiu també el componen un conjunt de camionetes tot terreny i helicòpters que garanteixen vigilància permanent. La seva extensa longitud, d'uns 1.123 quilòmetres, és només comparable amb la Gran Muralla Xinesa.

Mèxic / EE.UU.

Desobediència civil electrònica • *Hacktivisme*.

https://en.wikipedia.org/wiki/Electronic_Disturbance_Theater

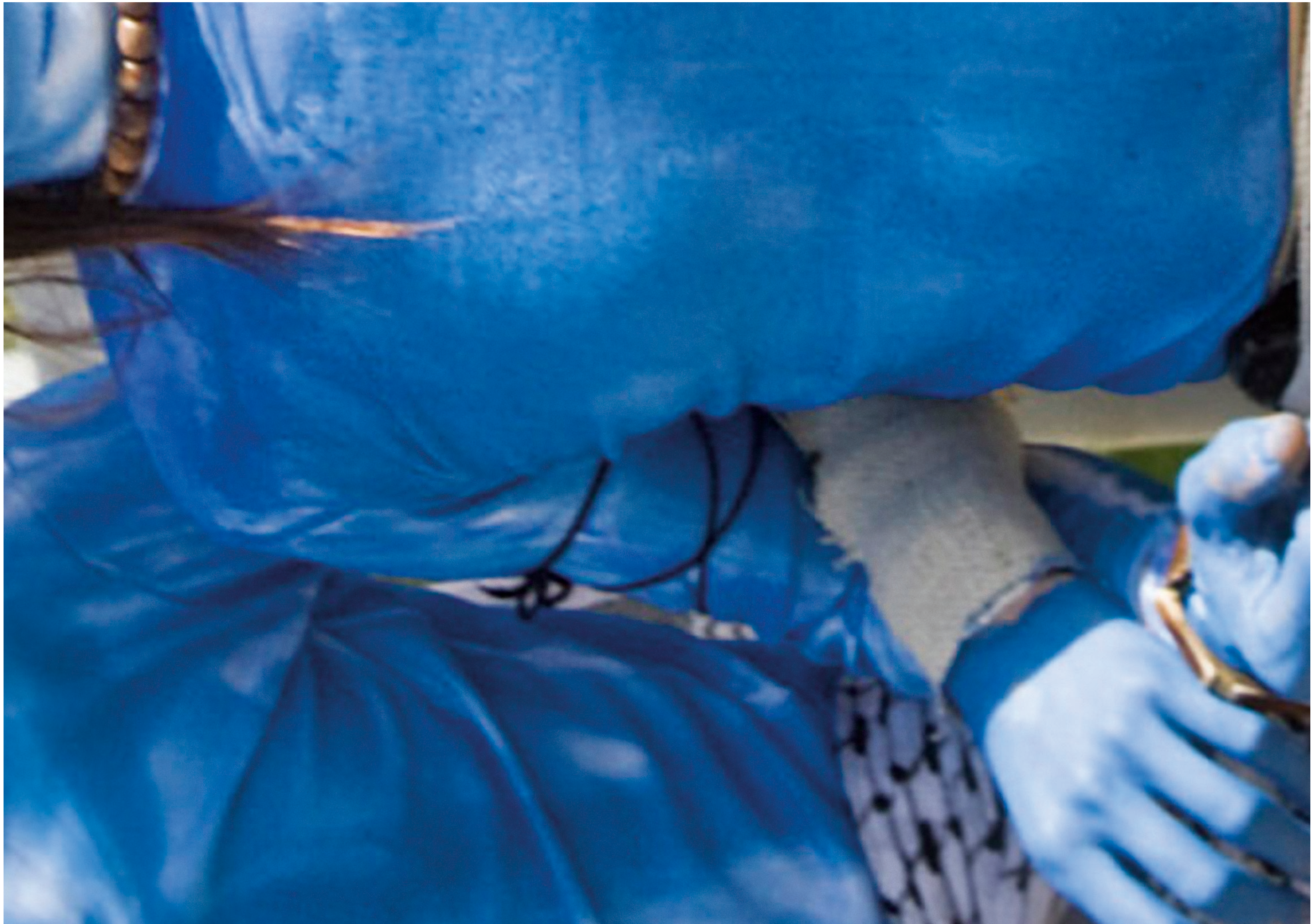

Foto: Paul Wagner

5 Fluchthelfer.in
Peng! 2015

Fluchthelfer.in (agents d'escapament) és una pàgina web i una xarxa de persones anònimes que ajuden a creuar la frontera sud-est d'Alemanya a tothom que hi arriba buscant asil polític. Alhora, aquest projecte serveix també per cridar l'atenció dels mitjans de comunicació i fer visible el conflicte dels refugiats. Amb aquesta intenció, Fluchthelfer.in va organitzar un lliurament de premis davant de la porta de Brandenburg en què van condecorar amb l'Ordre del Mèrit de la Unió Europea tots els *agents d'escapament* que havien ajudat les persones migrants a entrar a Alemanya. El projecte va a càrrec de Peng!, un col·lectiu d'activistes de Berlín que fan pràctiques de culture *jamming*. El mètode creatiu aplicat per aquest grup, tant en l'acció com en la manera de comunicar-la als mitjans, va demostrar que era capaç d'interpel·lar moltes persones i molt variades que, emprant el manual descarregat del seu web, van ajudar moltes altres persones a passar la frontera.

Peng! fa referència a l'onomatopeia d'un tret. L'arma emprada per aquest grup d'activistes berlinesos és la guerrilla de la comunicació, i el seu objectiu principal és inspirar altres organitzacions i individus de la societat civil a ser més valents i atrevits en les seves accions.

Espai Schengen. Aquesta delimitació política de l'espai, així com la seva interrupció ocasional, és un exemple clar del que anomenem tanca tova. Tanques que comporten un conjunt de normes de caràcter legislatiu amb repercussions socials i polítiques que provoquen exclusió i tot tipus de prejudicis i estigmes socials.

Sud-Nord d'Europa/Nord-est d'Europa

Culture jamming • Desobediència civil

www.fluchthelfer.in

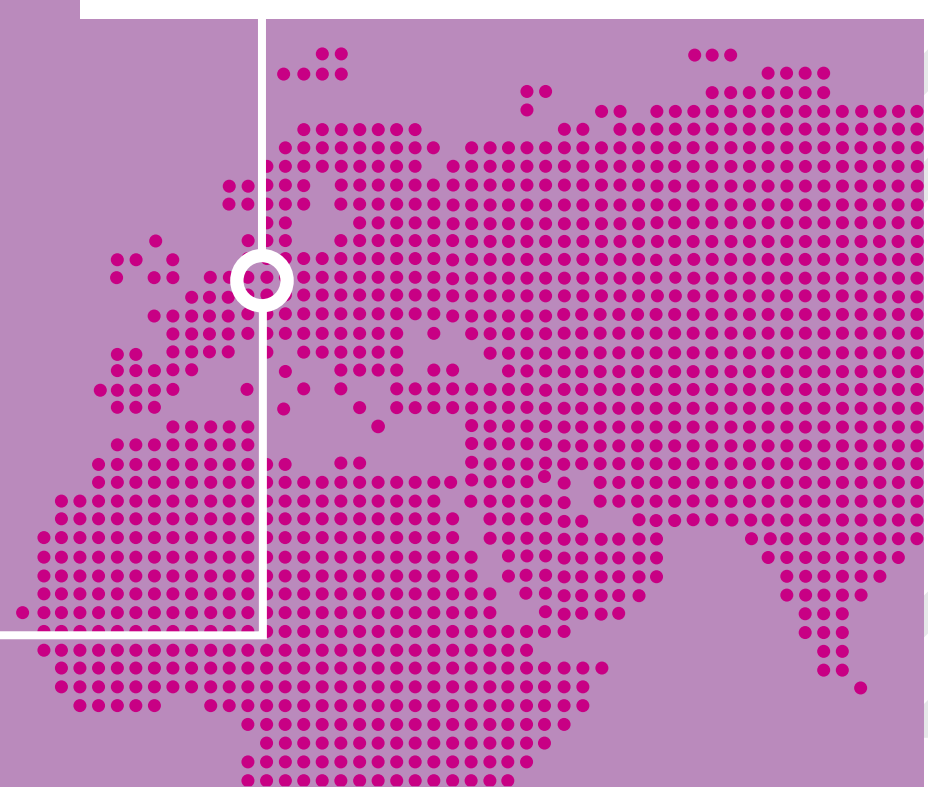

Foto: Rasande Tyskar

4 The Beatles of Lampedusa
Taller de Acción Fotográfica de Enmedio, 2013

La nit abans que el Taller de Acción Fotográfica d'Enmedio (TAF!) aterrés a Hamburg, la policia va fer diverses batudes al barri de St. Pauli. L'objectiu d'aquestes batudes era identificar el nom de les tres-centes persones africanes que havien arribat feia unes setmanes procedents de Lampedusa, separar-les per nacionalitats i començar a deportar-les amb rapidesa. En resposta a aquesta situació d'urgència, el taller d'Enmedio, en col·laboració amb la xarxa Lampedusa in Hamburg, van fer una campanya fotogràfica que dota els refugiats d'una identitat transcultural capaç de resistir la captura i classificació perseguida per les autoritats. Noms propis com el de John, Paul, George o Ringo apareixen als cartells vinculats als retrats fotogràfics dels refugiats. Aquesta campanya va inundar els carrers de St. Pauli, el mateix barri on no fa tant de temps uns joveníssims Beatles van desembarcar fingint ser estudiants i malvivint fins que les autoritats van deportar George Harrison. En els últims anys, aquests cartells s'han fet servir en moltes manifestacions i accions de solidaritat amb els refugiats de Lampedusa: els Beatles de Lampedusa.

El Taller de Acción Fotográfica d'Enmedio és un taller de fotografia aplicada a la intervenció urbana i l'activisme social. Té l'objectiu de crear una acció fotogràfica col·lectiva basada en les aportacions i interessos dels assistents, i fomentar una actitud crítica respecte dels usos contemporanis de la fotografia i la seva relació amb tot el vessant social.

Les tanques, les fronteres, ja no es redueixen a un espai físic específic; avui són més aviat un espai polític i econòmic que vulnera els drets humans de moltes maneres: controls d'identificació de caràcter racista, pressió política i mediàtica o estigmes socials són algunes de les tanques toves més habituals.

Hamburg, Alemanya / UE

Acció fotogràfica • Fake

www.enmedio.info

Foto: Jan Willem Groen

3 No Mad Makers
2016

Un dels problemes més grans en un camp de detenció com el de Lesbos és la manca de recursos per dur a terme qualsevol tipus d'activitat.

No Mad Makers hi organitza tallers dedicats a confeccionar bosses de supervivència. Bosses fetes amb materials reciclats dels vaixells i salvavides que fan servir els refugiats en la seva travessia pel Mediterrani. "Són aquest tipus d'activitats les que fan que ens tornem a sentir útils, persones capaces de dur a terme una vida com la de qualsevol altre", així expressa la importància d'aquests tallers un dels assistents. L'apoderament que senten els participants pel fet d'ajuntar-se amb altres persones de la seva mateixa condició i fer alguna cosa plegats, i la utilitat de les bosses que produeixen són les dues característiques més destacables d'aquest projecte. La càrrega simbòlica que hi ha inscrita en els materials que es fan servir per fer les bosses també és un element important. A diferència de qualsevol objecte que puguem trobar al mercat (del qual s'elimina intencionalment tot rastre relacionat amb la seva elaboració), aquestes motxilles són objectes artesanals que narren la història de cada un dels refugiats que els produeixen i els fan servir.

No Mad Makers és un joc de paraules que fa referència tant a una producció nòmada com a una producció conscient del que fa. L'autonomia en la gestió i desenvolupament dels seus projectes, com també el desig de compartir bons moments amb totes les persones involucrades en els seus espais de treball, representen l'essència d'aquest col·lectiu procedent d'Amsterdam.

A més d'alts filats de filferro espinós instal·lats als camps de detenció, la incertesa i la desesperació són també autèntics setges per a la gran multitud de refugiats atrapats a Lesbos des que la Unió Europea va tancar fronteres després del Tractat amb Turquia. Una tanca invisible s'aixeca també al voltant de tota Grècia: les mesures d'austeritat aplicades per la Unió Europea.

Lesbos, Grècia / Unió Europea

Objecte desobedient • Disseny activista i cooperatiu

www.nomadmakers.org • https://goo.gl/GVyNCc

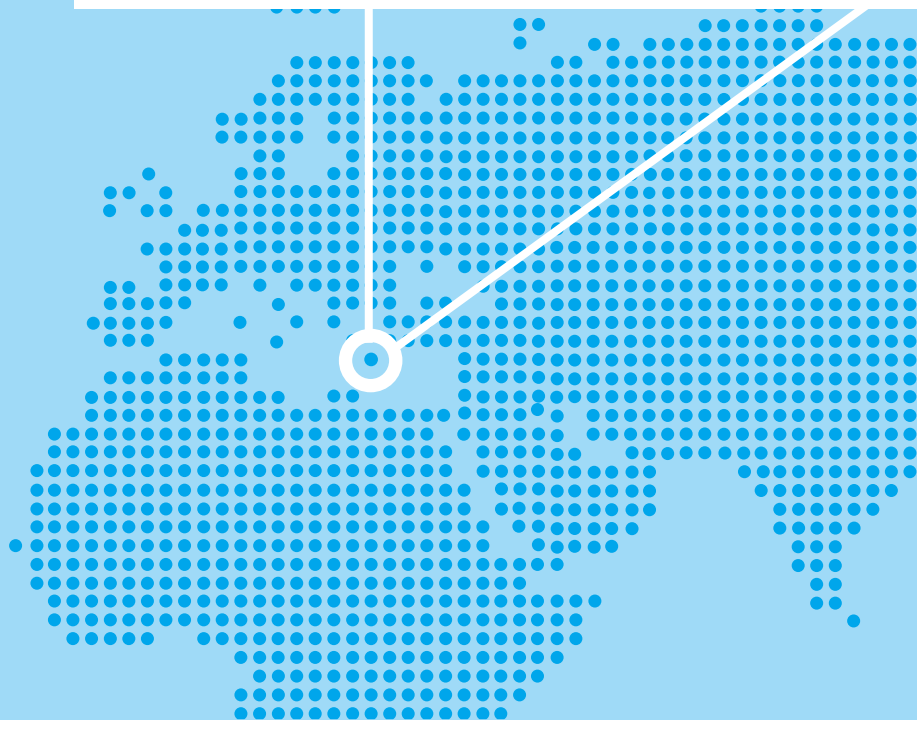

Foto: Patryk Witt

2 First Fall of the European Wall
The Center for Political Beauty, 2014

Durant el vint-i-cinquè aniversari de la caiguda del mur de Berlín, el col·lectiu d'artistes i activistes The Center of Political Beauty s'apropia de les creus del memorial en record dels morts en aquest mur durant el període de la guerra freda, i les transporta a diferents fronteres europees com les de Grècia, Bulgària o Melilla. "Amb aquesta analogia, no pretenem recordar el passat, sinó el present", diu Philipp Ruch, un dels membres del col·lectiu. Aquesta intervenció tan senzilla mostra de manera gràfica com llocs i períodes històrics diferents estan marcats per decisions polítiques preses per agents sempre distants a les conseqüències tan nefastes que comporten. I alhora, ens fa reflexionar sobre les possibles resistències a aquests processos, i ens recorda que la caiguda del mur de Berlín va ser deguda, en gran mesura, a la pressió social sobre els polítics que van exercir un bon nombre de persones i moviments civils.

The Center of Political Beauty és, com diuen els seus integrants, "un equip d'assalt que aplica la bellesa moral, la poesia política i la grandesa humana amb la intenció de preservar l'humanitarisme". La seva idea és que l'Holocaust no pot quedar anul·lat per l'apatia política, la covardia i el rebuig als refugiats. Consideren que no només hem d'aprendre del passat, sinó que hem de ser capaços d'aplicar al present els ensenyaments que el passat mateix ens dóna.

La tanca de Melilla, un dels enclavaments fronterers més importants de la Unió Europea, va començar a construir-se l'any 1998 i va seguir modificant-se amb el pas del temps. A dia d'avui, s'estén al llarg de dotze quilòmetres en forma de dues tanques paral·leles de sis metres d'altura cadascuna carregades de filferros de fulles tallants, llocs de vigilància alternats i un espai entremig que permet el pas de vehicles de vigilància. També inclou una xarxa de sensors electrònics de soroll i moviment, i està equipada amb llums d'alta intensitat i videocàmeres de vigilància, com també equips de visió nocturna. L'any 2014 s'hi va afegir una malla metàl·lica per evitar que ningú s'hi enfilés. El mateix any es va incorporar també un segon helicòpter amb càmera tèrmica dedicat a vigilar el perímetre de la tanca durant la nit.

UE

Détournement • Xoc de contextos

www.politicalbeauty.com • https://goo.gl/TSpJfd

Foto: Oren Ziv / Activestills.org.

1 Palestinian Avatar
The Bil'in Friends of Freedom and Justice, 2010

Des de fa més d'una dècada, The Bil'in Friends of Freedom and Justice organitzen cada divendres manifestacions i protestes contra el mur d'Israel que separa els habitants de Gaza i Cisjordània. Coincidint amb l'estrena mundial de la pel·lícula Avatar, aquest grup de joves palestins van commocionar el públic quan, en una de les seves manifestacions, van aparèixer disfressats de na'vi, els personatges bons de la pel·lícula. "Som aquí, som els *na'vi* palestins, i aquesta terra és nostra. Els arbres han de ser retornats als seus veritables amos. Això no és Hollywood, això és la vida real", va dir un d'ells davant de les càmeres de televisió internacionals amb la intenció d'ocupar les pantalles i despertar en nosaltres el desig de canviar aquest món.

The Bil'in Friends of Freedom and Justice és una xarxa mixta de palestins, israelians i activistes internacionals que organitzen manifestacions davant del que ells anomenen "el mur de la vergonya", el mur que separa Israel de Palestina. El seu objectiu és donar suport a la tan castigada joventut palestina obrint espais educatius, escoles i universitats noves per compartir mètodes de resistència creativa i noviolenta.

El mur d'Israel està compost en un 90% de tanques i filats, mentre que el 10% restant adopta la forma d'una barrera de formigó de fins a set metres d'altura amb torretes de control militar. Té una extensió total de 721 quilòmetres, dels quals encara en queda un petit percentatge per construir.

Palestina / Israel

Interrupció creativa • Acció directa noviolenta

http://bilin-ffj.org/en/content/about-us • https://goo.gl/Rhf5eW

Davant l'anomenada "crisi dels refugiats," el col·lectiu Enmedio proposa una mostra que explora el que hi ha al darrere dels desplaçaments de les persones.

"Món-tanca" és una exposició basada en sis projectes internacionals que, lluny d'acceptar la lògica que porta a instal·lar més murs i tanques de separació, ofereixen maneres creatives d'enfrontar-la .

La mostra

"Món-tanca" és una edició de sis diaris que, conjuntament, componen una exposició fotogràfica. Cada diari conté una peça individual.

Cada publicació proposa dos modes de lectura: la lectura lineal que ofereix qualsevol diari, i una lectura mural que permet observar la relació de cada projecte amb l'assaig escrit pel col·lectiu Enmedio.

Quan el despleguis, podràs construir tu mateix una fotografia de grans dimensions a banda, i un pòster amb els continguts de tots els projectes per l'altra.

Instruccions de muntatge

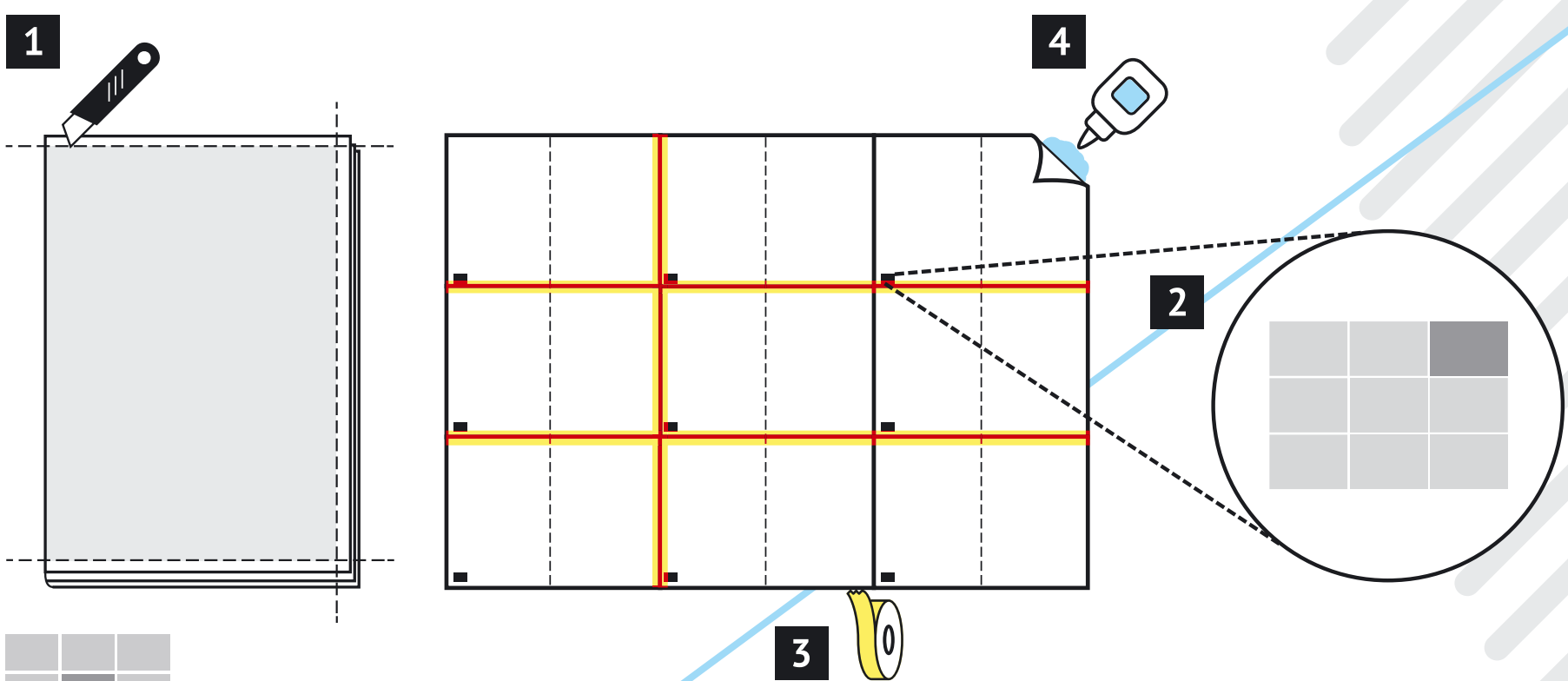

MÓN-TA

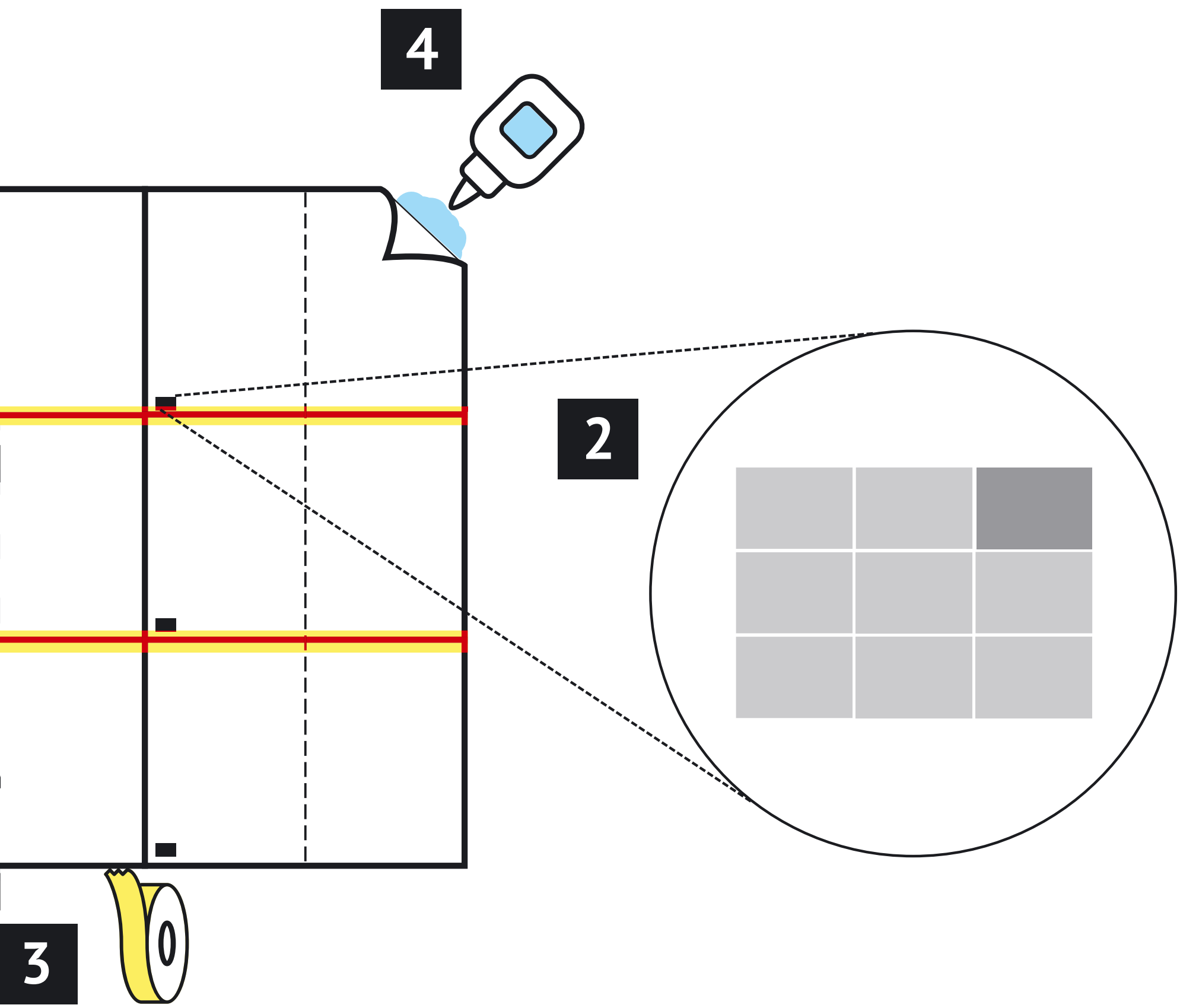
4
2
3

Davant l'anomenada "crisi dels refugiats", el col·lectiu Enmedio proposa una mostra que explora el que hi ha al darrere dels desplaçaments de les persones.

"Món-tanca" és una exposició basada en sis projectes internacionals que, lluny d'acceptar la lògica que porta a instal·lar més murs i tanques de separació, ofereixen maneres creatives d'enfrontar-la.

Aquests sis diaris contenen l'exposició completa.
Agafa'ls: són gratuïts, fes que circulin lliurement pel Món-tanca.

Si vols els altres cinc exemplars disponibles en català, castellà i anglès, posa't en contacte amb l'ICIP (icip@gencat.cat).

Un projecte d' Enmedio produït per l'Institut Català Internacional per la Pau.

Enmedio

Som un grup de professionals de la imatge que, insatisfets per la falta de connexions entre l'art i l'acció política, hem decidit abandonar el nostre terreny habitual de treball i situar-nos *Enmedio*, en cap lloc determinat i en tots alhora.
Des d'aquí explorem la potència transformadora de les imatges i els relats.

www.enmedio.info

INSTITUT CATALÀ INTERNACIONAL PER LA PAU

L'Institut Català Internacional per la Pau va ser creat el 2007 pel Parlament de Catalunya com a institució de recerca, divulgació i acció. Aquesta institució té per finalitat la promoció de la cultura de la pau a Catalunya i al món, la resolució pacífica i la transformació dels conflictes i fer que Catalunya tingui un paper actiu com agent de pau.

www.icip.cat